

नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
(सामाजिक समावेशीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा शाखा)

फोन नं. ०१४२००३३९

प.सं. २०७५/०७६

च.न ...

मिति: २०७५/०५/१५

विषय:-सिफारिस कार्यान्वयन सम्बन्धमा ।

श्री स्थानीय तहहरु, सबै ।

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले नेपालको संविधान र राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८ को कार्यदेश बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको मानव अधिकारको अवस्था सम्बन्धमा ६ वटा प्रदेशमा प्रादेशिक सम्मेलन र १ वटा राष्ट्रिय सम्मेलन सम्पन्न गरी अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुले उठाएका सवाल र सम्मेलनको घोषणाको आधारमा प्रतिवेदन समेत सार्वजनिक गरिसकेको र आयोगले सम्पन्न गरेका सम्मेलनबाट अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको मानव अधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धनको सन्दर्भमा संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहका सरकारले विशेष प्राथमिकताका साथ कार्य गर्नुपर्ने भनी आयोगको मिति २०७५/३/८ को निर्णयानुसार बुँदागत सिफारिसहरु कार्यान्वयनको लागि प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय मार्फत प्राप्त राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको च.नं. ४६७ मिति २०७५/४/२३ को पत्र संलग्न छ । विस्तृत व्यहोरा सोही पत्रबाट अवगत गर्नु भई स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन गर्नुपर्ने विषयहरुका सम्बन्धमा तहाँबाट विशेष प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरी सोको प्रगति राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय र यस मन्त्रालयमा समेत नियमित रुपमा प्रगति पठाउनु हुन आदेशानुसार अनुरोध छ ।

बोधार्थ:

१. श्री राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग, हरिहर भवन, ललितपुर ।

२. श्री प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, सिंहदरवार, काठमाडौं ।

३. श्री सूचना तथा प्रविधि शाखा, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय: यस मन्त्रालयको

वेभसाइटमा अपलोड गरिदिनु हुन

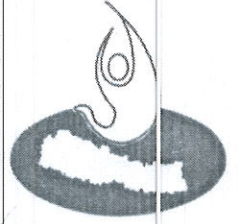
(आनन्दराम विष्ट)

शाखा अधिकृत

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग National Human Rights Commission of Nepal

केन्द्रीय कार्यालय (Central Office)
हरिहर भवन, पुल्चोक, ललितपुर (Harihar Bhawan, Pulchowk, Lalitpur, Nepal)

च. नं. ४६६ CRD

मिति : २०७५/४/२३

श्री प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय,
सिंहदरबार, काठमाडौं ।

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
वर्ता नं. : १८६
२०७५/४/२६

विषय: सिफारिस गरि पठाइएको बारे ।

उपर्युक्त सम्बन्धमा यस आयोगले नेपालको संविधानको धारा २४९ (१) र राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८ को दफा ४(१) (ग) र (च) बाट प्राप्त कार्यदेश बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको मानव अधिकारको अवस्था सम्बन्धी ६ वटा प्रदेशमा प्रादेशिक सम्मेलन र १ वटा राष्ट्रिय सम्मेलन सम्पन्न गरी अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूले उठाएका सवालहरू र सम्मेलनका घोषणापत्रहरूका आधारमा "अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको मानव अधिकार अवस्था राष्ट्रिय प्रतिवेदन" समेत सार्वजनिकीकरणको कार्य सम्पन्न गरेको छ । आयोगले सम्पन्न गरेका सम्मेलनबाट अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्धनको सन्दर्भमा संघीय, प्रादेशिक र स्थानिय तहका सरकारले विशेष प्राथमिकताका साथ कार्य गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको हुँदा सो सम्बन्धमा तहाँ प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट आवश्यक कार्यवाही अगाडि बढाई सो को जानकारी यस आयोगलाई समेत गराउन हुन राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८ को दफा १७ बमोजिम तपसिल बमोजिम आयोगको मिति २०७५/३/८ को निर्णय अनुसार सिफारिस गरिएको छ । साथै अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको मानव अधिकार अवस्था सम्बन्धी राष्ट्रिय प्रतिवेदनको एक प्रति यसैसाथ संलग्न गरी पठाइएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

सिफारिशहरू

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार संरक्षण र संवर्धन गर्न आयोग नेपाल सरकारलाई निम्न बमोजिम सिफारिशहरू गर्दछ :-

समग्र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार संरक्षण र संवर्धनका लागि

- नेपाल सरकारबाट अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न, गराउन तथा यस सम्बन्धी नियमावली अखिलम्ब जारी गर्न । केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय तहमा ऐन बमोजिमको निर्देशन समिति तथा समन्वय समिति तत्काल गठन गर्न, गराउन ।
- नेपाल सरकारले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि पहुँचयुक्त भौतिक संरचना तथा सञ्चार निर्देशिका, २०६९ को प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न, गराउन । पुनर्निर्माण र नवनिर्माणमा सर्वमान्य ढाँचा (Universal Design) को सिद्धान्तलाई अवलम्बन गर्न, गराउन ।
- सार्वजनिक निकायहरूमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको समावेशी सिद्धान्त र संविधानको मर्म अनुसारको अर्थपूर्ण सहभागिताको सुनिश्चित गर्न ।
- सार्वजनिक यातायात अपाङ्गता मैत्री बनाई सीटोको आरक्षण प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न ।
- नेपाल सरकारले कानून बमोजिम प्रदान गरेको नि:शुल्क स्वास्थ्य उपचार र औषधीको सुविधा हेमोफिलिया, मनोसामाजिक, अटिज्म, डाउनसिन्ड्रोम, बौद्धिक अपाङ्गता र स्पाइनल इन्जुरी लगायतका सबै अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई अपाङ्गता अनुकूलको सुविधा सुनिश्चित गर्न, गराउन ।